

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošiljati prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 136.

V Ljubljani, v ponedeljek 17. junija 1901.

Letnik XXIX.

Dosedanji neuspeh hrvaške regnikolarne deputacije.

Iz Zagreba, 15. junija.

Naša trditev, da bode imela hrvaška regnikolarna deputacija mnogo hudih borb za izboljšanje hrvaških financ, se je popolnoma obistinila. Pravijo, da so bile že prve zajedniške sednice v Budimpešti jako burne in da so se delegati razšli radi prevelikih (!) zahtev hrvaške deputacije. Mažare je seveda pred vsem razburilo zahtevanje dr. Franka, da se izvoli posebni odbor, kateri naj bi preiskal točno dohodke hrvaške in ogerske, da se razvidi, kako Mažari krivo računajo na škodo Hrvaške in da se more Hrvaška sama vzdrževati in zadovoljiti tudi zahtevam državne zajednice; potem takem je seveda tudi čisto opravdana zahteva hrvaške opozicije, da dobi Hrvaška samostalne finance.

Ta Frankov predlog je gotovo pravičen, kajti le tedaj, ko bi se znalo točno za vse dohodke Hrvaške in Ogorske, bi se mogla šele tudi pravična pogodba skleniti med obema deputacijama. Toda Mažari so to zahtevo odločno odbili, Hrvati pa se tudi niso oklenili dr. Franka, in tako je ta najboljši predlog propadel.

Kakor se iz vsega vidi, Hrvati sploh ne mislijo na kakšno spremembo dosedanjih ustanov glede finančnih uredb med Ogorsko in Hrvaško, nego zahtevajo le to, da se vsi dohodki Hrvaške pravično zaračunajo tudi v korist hrvaških financ. To se pa ne bo zgodilo, dokler ne bodo Hrvati vedeli, koliko in kakšnih dohodkov ima Hrvaška. To skrivnost hočejo Mažari varovati zase, da morejo še za naprej slepariti neuko občinstvo, da oni trošijo za Hrvaško milijone; zato se tako odločno upirajo vsakej zahtevi glede točnega poročila o hrvaških dohodkih.

Mažari so zavrgli pa tudi ostale predloge hrvaške deputacije. Najvažnejši med temi

predlogi je bil samega poročevalca Egersdorferja glede užitninskega davka. Ta davek polni zdaj le ogerske blagajne in vendar se pobira tudi na Hrvaškem.

Mažari ga na noben način nočejo izročiti Hrvatom, in vendar bi se dalo hrvaškim financijam pomoči le s tem davkom; zato hrvaška deputacija tudi ni do zdaj popustila v tem vprašanju. Pravijo, da je minister Szell posredoval v tem pogledu ter obetal Hrvatom za pol milijona goldinarjev večo tangento na leto; seveda Hrvati na ta predlog niso mogli pristati, ker vedo, da užitninski davek sam nosi na Hrvaškem čez milijon goldinarjev na leto.

Sicer pa s pol milijonom goldinarjev ne bi bilo pomagano hrvaškim financam, ker že zdaj iznosi primanjkljaj vsako leto 800.000 goldinarjev. Jeli minister Szell zares kaj obljubil Hrvatom in kako je posredoval v tej zadevi, nimamo zanesljivih poročil, ker so dogovori tajni, in je zgoraj omenjeno poročilo mažarskih časopisov o obljubljeni svoti sam Szell zavrnil kot neresnično. Da pa med banom in Szellom trajajo dogovori in da se bosta do onega časa, ko se boste koncem junija sestali zopet obe deputaciji, bržkone sporazumila, je prav verjetno. Obe stranki boste malo popustili, samo da bode volk sit in koza cela, pa da ostane staro pobratimstvo (!) obeh narodov nerazdružljivo. Szell treba bana a ban cenil mažarsko prijateljstvo in tako morata ostati združena, da pa pri vsem tem prijateljstvu Hrvati ne bodo imeli nobene koristi, marveč škodo, je prepričan vsak hrvaški rodoljub.

Da se je hrvaška deputacija držala Frankovega predloga, bi vsa stvar drugače izpala, kajti slednjič bi morali tudi Mažari razmišljati o temeljitem dokazovanju dr. Franka, da Hrvaška ni pasivna zemlja, ter zahtevati od svoje deputacije, da dokaže protivno, kar jej seveda ne bi bilo mogoče. Tako bi se našla resnica, a dogovori bi potem mogli biti tudi iskreni in pravični.

Hrvaške deputacije neodločnost je že s početka pokvarila vse in radi tega se ne more pričakovati niti tak uspeh, ki bi mogel vsaj deloma zadovoljiti hrvaški narod. Dr. Frank seveda ni kriv, da se njegov predlog ni sprejel, a zato mu je hrvaški narod vse jedno brez razlike stranke hvaležen, da je tako odločno in temeljito povedal resnico tudi onim, ki jo tako neradi čujejo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. junija.

Tirolsko avtonomijsko vprašanje

se prične zopet reševati Avtonomijski projekt sicer še ni popolno dogotovljen, govori se pa, da bo to vprašanje v današnji seji rešeno. Najvažnejše podrobnosti se v raznih listih že objavljajo. Najbolj ugovarjajo avtonomijskemu načrtu nemško-liberalni in nacijski poslanci. V soboto so se sošli zapniki nemške liberalne stranke v Bolzanu ter nepopisno rohneli proti načrtu. Isto se je godilo v Meranu. Na obeh shodih se je zahtevalo, da se poprej izpolnijo narodni in gospodarski postulati nemškega dela Tirol, potem naj se šele prične razprava o avtonomijskem načrtu. V Meranu se je tudi zahtevalo, da morajo poslanci poprej stopiti v dotiko s svojimi volivci. Ker so pa pred dvajsetimi dnevi nove volitve za dež. zbor, more poslednja zahteva imeti le ta namen, da se o načrtu sploh ne razpravlja pred novimi volitvami.

Protitrozvezt.

V Parizu je izšla te dni brošura z naslovom: »Potreba francosko-ruske avstro-ogorske zveze«, ki jo je obelodanil vpokojeni tajnik avstrijskega zunanjega ministerstva Rimler. V tem spisu se ostro kritikuje obstoječa trozveza kot škodljiva razvoju naše monarhije, ker izrablja Nemčija to zvezo v svoje politične namene, objednem se pa kaže na veliko korist, ki bi jo imela naša država od zveze z Rusijo

in Francijo. V brošuri se pa popisuje tudi akcija, ki se je v dosego tega namena že pričela v Parizu. Duša te agitacije v vaši monarhiji je baje posl. Ugron, ki je poslal Rimlerja v Pariz, da se prične pogajati z Delcassejem. Kot pričetek zahteva Ugron od Francije jeden milijon frankov za ogersko neodvisno stranko, ustanovitev avstro-ogorske banke in ustanovitev trozvezi sovražnih časnikov na Ogorskem. Spočetka je bil Delcasse dokaj naklonjen tej zadevi, pozneje se je pa umaknil. Radi tega ga seveda ostro napada avtor te brosure, ki pa vkljub temu še ni izgubil vsega upanja. Koncem brosure je navedeno neko pismo Riegerjevo, ki priporoča, naj se store potrebni koraki pri ruskem carju.

Italijanski zunanji minister o vinski klavzuli.

V sobotni seji italijanske poslanske zbornice je zunanji minister Prinetti odgovarjal raznim govornikom in se dotaknil pri tem tudi trgovinskih pogodb s sosednjimi državami, posebno z našo monarhijo. Samo uravnava izvoza vina, pravi minister v svojem govoru, bo povzročala težkoče, vendar pa je neopravičen dvom, da bi se te ne dale odstraniti. Res je sicer, da je sklenil avstrijski parlament novo, tako visoko carino na vino, da pomeni naravnost prepoved (!) uvoza, vendar je izjavil avstrijski trgovinski minister, da si hoče pri pogajanjih o novih trgovinskih pogodbah ohraniti popolno proste roke. Pripomniti je tudi, da je parlament sam sklenil neke izjeme. Poleg tega je izjavil avstrijski zunanji minister grof Goluhovski, da je voljan dovoliti Italiji čim najdalj segajoče koncesije, da se ohrani trgovinska zveza z Italijo. Upanje je torej upravičeno, da se glede vinske carine doseže popolno porazumljenje. Avstrija naj pomisli, da mi dobivamo iz njenih dežel blaga za več milijonov frankov, kar je v prid avstrijskim, a v škodo ital. producentom. — Iz ministrovih besed se

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

Kakor drugod so tudi španski orožniki krepko zraščeni in ponosni mladi ljudje. Njihova oprava ne kaže tako žive barve kakor laških, vendar je jako lepa. Nosijo namreč črno obleko, našito z belimi okraski, belimi gumbi in rudečimi ovratkami. Čez obe rameni so jim navskriž pripeti rumeni jermeni, glavo pa pokriva okroglasta, na zadnji strani zavihana in z bliščočim črnim platnom prevlečena čaka. Da lažje prenašajo soparico, nosijo pod čako bel robec, ki jim pahlja ob licih navzdol ter dela nekoliko vetra.

Že se kažejo prvi začetki Pirenej, toda gore so večinoma brez drevja, pokrite z osmojeno travo; tudi skalovja ni nikjer. Večja kraja, mimo katerih se peljemo, sta Olite in Tafalla. Tu sem na cesti videl več žensk, ki so sedele na oslih ter držale širok solnčnik v roki, da se zabranijo prehudu vročini.

Bolj se bližamo Pamploni, več dobivamo tovarišev, med katerimi so se odlikovali posebno trije fantje, pravi tiči, bržkone še od včerajšnje nedelje „in excelsis“.

Enemu se pozna, da je bil svoje dni v hudem pretepu, kajti na lici pod levim očesom je videti nekaj takega, kar ostane potem, ko sta se koža in zdravnikova šivanka seznanila ena z drugo; vrh tega ima dva srednja zgornja zoba izbita, kar nas potrjuje v misli, da boj ni bil malenkosten. Ali je dobil te spominke v eni praski ali v dveh, ni vredno daljše preiskave. Toda hvalno moram omeniti, da je bil še precej miren v primeri z onima dvema, ki sta postajala preveč nadležna.

Pri vsaki postaji sta nas odpravila, nam stopala na noge, stegovala glavi skozi okno ter vpila nad ljudmi, kakor bi bila z vsemi znana. Sicer pa je ves čas krožila med njimi neka posoda, narejena iz kozličje ali mačje kože; tudi na mene je prišla vrsta, da bi pil, kar sem seveda hvaležno odklonil, torej ne morem reči, kakošna tekočina je bila v posodi. Po pravilu dobrovoljcev „Si vis cantare — disce potare“ so si v enomer močili grla, začeli prepevati, zaključevali vsako kitico z besedo „la manana“ (jutro) ter se poljubovali med seboj. Taka zabava bi se prenašala nekaj časa, toda ker ni konca ne kraja, smo že težko čakali, kdaj bomo rešeni neljube tovaršije.

„Sedaj ste torej med narodom, česar ste tako želeli“, izpregovori tovariš. V teh besedah sem čutil vljudno in deloma zasluženo očitjanje. Da se nekoliko opravičim, odgovorim:

„V družbo pijancev nisem želel priti, kajti te vrste ljudje se ne vedejo prav nič drugače kakor pri nas. Potrpiva, morebiti kmalu odidejo.“

Pripeljali smo se v Pamplono, glavno mesto provincije Navara. Delinkvent se ozre še enkrat po sopotnikih, kakor bi pričakoval od nas pomoči, a iz rok pravice ni upati rešitve poprej, dokler ni zadoščeno hudodelstvu. Orožnika ga vzmeta v sredo ter odkorakata ž njim proti mestu, ki stoji na mali raztegnjeni višini. Ako revež še ni obsojen, se izvrši v Pamploni sodba; ako je pa že obsojen, ga shranijo do določenega časa v ondotni trdnjavi.

Tudi dva izmed razgrajočih fantinov odideta iz voza, in kakor bi trpela najhujšo žejo, vbereta pot naravnost v kolodvorsko restavracijo. Eden se kmalu prikaže pri vratih, hlastno obirajoč veliko kost, katero je kupil v kantini. Bali smo se, da ne prideta nazaj, pa ni ju bilo več; ostal je le oni „zaznamovani“, ki je sedaj, ko ni imel več sorodne družbe, popolno vtihnil.

Železnica pride v ozko sotesko s planinskim značajem, v zgodovinsko znano dolino Ronces-valles, ki veže po najkrajši poti Francijo s Španijo. Skozi njo so leta 732 drli Arabci ter dospeli celo do mesta Poitiers, kjer jih je frankovski major-dom Karl Martél v grozni bitki zagnal nazaj; tod je šel leta 778 Karol Veliki v Španijo itd. Gore so že večinoma obraščene, toda

nikjer ni videti smreke, ampak le listnato drevje. Peljemo se skozi več prerovov, ki nam odkrivajo vedno nove prizore; ob desni in levi se prikazujejo skalnati vrhovi, med njimi Sierra de Alaral 1471 m. in Sierra de Andia 1493 m.

V Alsasui smo se mudili eno uro, čakajoči vlaka iz Burgos-a. Tu sem imel zopet čast spoznati natakarkarja, ki vporablja lepo priložnost, da pritisne ptujca, ako se mu pritisniti da. Dvakrat mi ni enako povedal, koliko dolžujem, in vselej je moral nekaj prijenjati v računu, ko mu dokažem očitno krivico.

Ubogi popotnik! Lakota in žeja je večkrat velika, naravne potrebe tirjajo neizprosno svoj davek, in ako nisi poprej prašal, koliko stane to ali ono, moraš plačati do beliča vse, kar zahtevajo od tebe.

Svet postaja čimdalj bolj idiličen, poudoben romantičkim krajem naših gor. V trgu Zumarraga se odcepi stranska dolina, ki te pripelje po 12 kilometrov dolgi cesti v grad Loyola, dom sv. Ignacija. Naša voznja gre poleg šumečega potoka Oria med Pirenejami in kantabriškim gorovjem naprej proti Tolosi, kjer pohaja mnogo letovičarjev v senci košatega drevja. Toda kar naenkrat se začne svetliti in pred očmi se razprostire mesto San Sebastian, ob katero pljuskajo valovi atlantskega morja.

(Dalje prih.)

razvidi, da je avstrijska vlada dokaj popustljiva.

Antisemitski poslanec Drumont izključen iz zbornice.

V sobotni seji francoske posl. zbornice je večina na predlog predsednika izključila antisemitskega poslanca Drumonta od nekaj sej, ker večini in vladi ni bilo ljubo, da je Drumont govoreč o nemirih v Margueritte in sploh v Algiru, dobro prijemal žide in njim naklonjene državne funkcije. Vkljub temu sklepu pa govornik ni hotel ostaviti govorniškega odra in zbornice, dokler predsednik ni prekinil seje in ni došel v dvorano oddelek vojakov. Sili se je Drumont udal in mej klicem: živel armada, proč z židi, ostavil dvorano.

Volitve na Nizozemskem

so donesle v soboto liberalni stranki malone popoln poraz. Mej tem ko je štela druga zbornica dosedaj mej svojimi člani 50 liberalcev, bilo je sedaj že izvoljenih 22 katoličanov, 22 protestantov, 9 liberalcev, 2 demokrata in dva pristaša druge stranke. V 49 volivnih okrajih je potrebna ožja volitev, pri kateri se bo kosalo: 29 liberalcev, 26 protestantov, 10 katolikov, 10 socialcev, 6 demokratov. Ko bi liberalci pri ožji volitvi prodri z vsemi 29 kandidati, na kar pa niti sami ne mislijo, imeli bi skupno le 38 mandatov, kar bi pomenilo izgubo 12 poslaniških mest. Ta pomenljivi uspeh se je dosegel na ta način, ker so se združili pri teh volitvah proti liberalcem katoliki, protestantje in demokratje, ki se bodo mej seboj podpirali tudi pri ožjih volitvah, in provzročili liberalcem morda še večji poraz.

Knjige in časopisi.

Pred nami leži 132. zvezek velike enciklopedije, katero je v dvanajstih knjigah izdalo Herderjevo založništvo v Freiburgu z imenom »Wetzer und Weltes Kirchenlexicon«. Odkar je Herder stopil na čelo veliki tiskarni in knjigarni, želel je združiti katol. učenjake nemške v veliko zvezo, ki naj sestavi katoliško enciklopedijo, ki naj bi pričela o krepkem duševnem življenju katoliške znanosti in obsegala vse stroke cerkvenih znanosti. Seveda je bilo nemogoče to velikansko delo precej v prvi izdaji privedi do popolnosti in takoj je bilo treba izdati še dopolnilno knjigo.

Takoj je mislil Herder na novo veliko in izpopolnjeno izdajo. A še le leta 1882 je bilo zbrane toliko tvarine, da je mogel iziti prvi zvezek. Uredništvo je prevzel izborni učenjak profesor dr. Kaulen v Bonnu, ki je v dvajsetih letih s pomočjo najboljših učenjakov dovršil to veliko delo. Pri delu je pisalo razne članke blizu šeststo pisateljev, med katerimi je tudi Slovenec dr. Stanonik v Gradu. Sedaj izidejo še trije zvezki z natančnimi registri.

»Slovenskega učitelja« 12. številka prinaša naslednjo, vrlo zanimivo vsebino: Važnost ženske vzgoje. — Srce. Pedagogiška študija. III. Fantazija in srce. — Kako vzgojij ponavljajna šola razumne gospodinje? M. Blahna. — Slomšek o versko-nravni vzgoji otrok. — Dopisi. — Šolske vesti. — Drobline. — »Slov. učitelj« izhaja dvakrat na mesec in stane za pol leta 2 K 50 h. Naroča se pri uredništvu v Ljubljani.

Buri pridejo! Koračnica. Zložil in blag. gospodu Jos. Sadnikarju, c. kr. živnozdravniku v Kamniku prijateljsko poklonil Jos. Skorpik. Cena 1 K. Založil A. Turk. Ljubljana 1901. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. — Ta krepka in pogumna koračnica — 5. delo gospoda Skorpika — je izšla v dvojni prireditvi: za klavir in za citre. Melodija je jasna in običajni koračniški slog dobro začet. Spredaj je lepa podoba, ki predstavlja Bure v boju.

Dopisi.

Z Vojskega nad Idrijo, 15. junija. Vojskarska gorjanska procesija na sv. Goro dne 28. maja se je obnesla izvrstno. Okoli 400 je bilo romarjev. Ne le žene, ampak tudi krepki, bogati možje so pokazali javno svojo pravo vero. Molitev sv. rožnega venca in petje litanij — vse je odmevalo po hribih in dolinah, po skalah in cesti, ko smo hodili peš za križem z Gore oziroma Vojskega na sv. Goro. Kakor se hudoba sama boji križa, tako so se nas povsod na poti korakajoče za križem zbalji tudi trebuški in čepovanski liberalci. Upali se niso storiti takrat ničesar, mislili so si marveč: »Mi ljudstvo sleparimo, da je vse z nami. — Kaka množica pa se sedaj pomika za »farji«, katere bi mi danes najraje same jeze pozobali, ker na njih prigovarjanje nihče ne pride v naše liberalne

gostilne, kjer bi lahko dobil za nameček k lojevi juhi še nekoliko »Soče« in za poper »Primorca«.

Vnebovpijoča krivica, da niso liberalni krčmarji ničesar stržili — zato pa dajmo juho »Sočo« in poper »Primorca« gospodom »nuncem«. V št. 23. »Primorca« z dne 7. junija 1901. je polno laži o župniku z Vojskega. Liberalci znajo lagati, slepariti goljufati vse, si dovoljujejo samo, da se kaj doseže za liberalne namene.

V dotičnem »Primorcu« se doslovno glasi: »In rečeno je bilo celo, da tisti, ki ne pojdejo v one krčme, katere so jim naznanili, ne dobe odpustkov«. Dalje zopet: »Torej še romarjem ne dajo miru, še romarje sleparijo z odpustki, da jih ne dobe, ako ne pojdejo v tiste krčme, katere jim nunci zaznamujejo«. Liberalci! Gotovo ste v veliki denarni zadregi, ker niste mojim romarjem prodali svojega liberalnega blaga — zato pa lahko pri meni zaslužite nekaj. Če mi dokažete, da sem jaz omenjene besede v cerkvi v Čepovanu ali sploh kje drugod govoril, imate lahko vse moje premoženje. Tudi moji romarji, možje, ki imajo pod palcem več tisočakov, bodo vam precej premoženja prepustili, če dokažete omenjeno trditev v 23. št. »Primorca«. Dokazati pa nikakor ne boste mogli — zato naj ves svet ve, da liberalci s svojim časopisjem ne znajo prav ničesar drugega kakor lagati in slepariti.

Janez Gnjezda, župnik na Vojskem.

Iz Zagorja, 10. junija. Zadnji dopis v Vašem cenjenem listu o našem »Lahu« in o županu nam je vsem delavcem zelo ugajal, še bolj pa oni v »Slov. listu«, ki popisuje, kak red da pri nas vlada. Se ve da to ni nekaterim bilo prav, ker sploh kar je za nas delavce dobro, to ni za tiste, ki nimajo žuljev, k večjemu od denarja, ki ga od nas pobirajo. Jako všeč nam je bilo, da je list zopet prišel v izložbo v Toplicah, in sicer zadnji je bil obsojen tje, kjer je v oknu »specerija«. Tako so vsaj vsi delavci imeli priložnost to brati in vsak je rekel: »Pameten človek je bil tisti, ki je to napisal.« Zraven pa je bilo v izložbi brati: »Poznam mlado bitje, ki je zgornji članek doposlalo. Vem, iz katerega namena. Da dopošiljatelj ni pri zdravi pameti, je razvidno in obžalujem, a ne čudim se.« Tisti, ki je te besede pisal, je tudi rekel, da bo oni, ki Vam je doposlal članek, to bridko obžaloval. Vsakdo je vedel, na koga lete te besede, zato so nas sploh vse jako razžalile.

Če tudi je tisto bitje mlado, pa je le možak, značajan in pameten, da je lahko v zgled vsem zagorskim »glavam«.

Toda mi Vam povemo: Čim bolj boste sramotili naše gg. kaplane, tem bolj jih bomo mi spoštovali.

Kaj ste dosegli, ko ste preganjali č. g. Škrjanca? Še celo tisti, ki so Vam nekdanj pri tem, ne ravno častnem delu pomagali, sedaj obžalujejo in pravijo: »Škoda je tega gospoda«, ko pa pridemo mi delavci do svojih pravic in dosežemo volilno pravico v občinski odbore, tedaj so Vam štete ure, vsem, ki tako lepo v občini skrbe za blagor nas delavcev! Spoznali so Vas malo ne vsi, tudi tisti, ki so bili udarjeni s kurjo slepoto. K sklepu še omenimo, da smo radovedni, v katero izložbo bo obsojen ta dopis. Več delavcev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. junija.

Deželni zbor kranjski je imel danes tretjo sejo. Razna poročila deželnega odbora so bila izročena posameznim odsekom, došle prošnje za podporo finančnemu odseku. Poslanec Ažman in tovariši so vložili nujni predlog, naj deželni zbor za pogorelce v Kropi dovoli primerno podporo. V upravni odsek so bili izvoljeni: Božič, Lenarčič, Jelovšek, Liechtenberg, Luckmann, Pakiž, Povše, Šubic, Tavčar, Rechbach, Ulm, Zelen; v odsek za letno poročilo: Ažman, Klein, Košak, Kušar, Lenarčič, Lenkh, Schweiger, Ulm, Wurzbah. Prihodnja seja boče v petek.

Predrzno in grdo je napadel sobotni »Narod« krščansko žensko zvezo. V tej zvezi so dame iz najodličnejših ljubljanskih rodbin, ki živajo občeno spoštovanje. »Narod« pa jih je začel smešiti, ker so stopile v

krščansko zvezo. A tu se je pošteno opekel. Slišal je zvoniti nekaj o imenu »Kalan« in je spravil takoj kanonika Kalana v društvo, češ, kanonik »Andrejše Kalan« je »namigal« in je »vpil«, »da bo imelo novo društvo v Ljubljani nekako nalogo kapitoljskih gosij, ki naj rešijo belo Ljubljano za izmučeno katoličanstvo«. No, gospoda kanonika Kalana še z raven ni bilo. Tako točen je »Narodov« poročevalec in tako verodostojno je, kar »Narod« piše o društvu. Dame, ki so v društvu, pač lahko prenašajo ta napad. »Narod« je list, ki krščanska društva preganja, ki pa podpira gotove nekrščanske stvari tudi v ženskem vprašanju. Zato je damam bolj v čast nego v žaljenje, če tudi njim ni prizanesel ta list, ki je oklevetal že vse, kar je dobrega in poštenega pri nas. Pač pa morejo po ljubljanskih rodbinah spoznati, kaki so ljudje, ki »Narod« pišejo, kako se lažejo in kaj vse podtikajo poštenim ljudem. Iz tega pa morejo ljubljandžanje tudi izprevideti, kako prav ima naš knežokof, ki svari pred tem listom.

Novo društvo. V Šmarjeti na Dolenskem se je ustanovilo »Katol. izobraževalno društvo«.

Zdravniška zbornica kranjska. Zdravniški minimalni tarif, katerega je sklenil dne 26. aprila t. l. shod zbornično-obveznih zdravnikov, odobrila je zdravniška zbornica kranjska v svoji seji dne 30. maja t. l. Našim sedanjim razmeram primerno sestavljeni tarif obstoji iz 2 delov; prvi veljaven za mesto Ljubljano, drugi za ostalo deželo Kranjsko. Društvo zdravnikov na Kranjskem sprejelo je tudi to določbo v polnem obsegu. Zdravniška zbornica kranjska priporoča tedaj vsem zdravnikom, da se ravnajo pri sestavi zdravniškega honorara vsaj po določenih tega minimalnega tarifa; na ta način doseže se popolnoma lahko enotno postopanje. Sosebno bo mlajšim kolegom, ki še le vstopijo v prakso, s tem gotovo ustrezno. Koj ko bo tiskan tarif, razpošlje ga zbornica vsem zdravnikom. Vsled pogodbe zbornice z zavarovalnicami zoper nezgode pošlje od sedaj naprej zdravnik naznanilo o poškodbi in konečno spridevalo direktno dotični zavarovalnici, ter nima poškodovani pri tem ničesar več opraviti. Zavarovalnica honorira za to zdravnika sama in sicer po 3 krone za vsako spridevalo (naznanilo in konečna izjava) = 6 kron. Zdravniki se s tem opozore, naj se v vsakem takem slučaju ravnajo po določenih te pogodbe.

Imenovanje. Namestujoči veroučitelj na nemško-slovenskih paralelkah gimnazije v Celju č. g. Anton Cestnik je imenovan pravim veroučiteljem na istem zavodu.

Vmeščen bode slovesno jutri v mariborski stolnici kanonikom č. gospod Jožef Majcen.

Promocija. Rado Kušej, avskultant pri c. kr. deželnem sodišču v Celovcu, bode dne 19. rožnika t. l. v slavnostni dvorani c. kr. vseučilišča na Dunaju promoviran doktorjem prava.

Premeščen je davčni inspektor g. dr. Ferdinand Opustil iz Celja v Ljutomer, odkoder je v Celje premeščen davčni nadzornik g. dr. Val. Kermauner.

Umrl je č. g. Jos. Gergolet, vikar v pok. v Gorici. Rojen je bil v Doberdolu 31. avgusta 1828. l. Zadnji čas je služboval kot vikar v Štanjelu na Krasu. Pred petimi leti je padel po stopnjicah in se tako poškodoval, da je moral stopiti v pokoj.

Realka v Idriji. Naučno ministerstvo je dovolilo, da ustanovi idrijska občina na svoje stroške spodnjo realko, odobrilo učni načrt za ta zavod ter pooblastilo deželni šolski svet, da otvori prvi razred pričenši s prihodnjim šolskim letom, ako bodo pravočasno izpolnjeni vsi pogoji.

»Slov. kršč. soc. zveza« na Šmarjni gori. Deževno vreme je skoro preprečilo večeraj izlet »Slov. kršč. soc. zveze« na Šmarno goro. Ob lepem vremenu bi bil ta izlet velikanski, ker bi se ga udeležilo na stotine slovenskega kršč. soc. delavstva. Kljub deževnemu vremenu se je večeraj zbralo 200 pogumnejših delavcev in delavk na Šmarjni gori, kjer je daroval ob 10. uri dopoldne sv. mašo g. dr. Iv. Ev. Krek, ki je imel tudi cerkveni govor, v katerem je posebno govoril o tem, kako je Mati Božja vzgled, kako moramo za splošno človeštvo nesebično delovati, vsaj je ona na korist človeštva za-

trla v sebi celo sebičnost matere, ker je darovala svojega sina za človeštvo. S petimi litanijami se je končala cerkvena slovesnost. Ljudska veselica na planinici je morala radi slabega vremena odpasti, vrši se pa čez štirnajst dni, ko »Zveza« ponovi svoj izlet na Šmarno goro.

Na Rožnik je pohitelo večeraj zjutraj članstvo tuk. delav. konsumnega društva, da s cerkveno slovesnostjo počasti svojega zavetnika sv. Antona. Vkljub velikemu nallivu se je zbralo ob 8. uri v prijazni cerkvi lepo število članov in članic, kjer je navdušeno govoril o presv. Srču in daroval sveto mašo č. o. Hijacint. Po opravitvi podali so se udeležniki v bližnji gostilniški paviljon, kjer so za neprisiljeno zabavo poskrbele vrle pevke, ki so tudi v cerkvi častno rešile svojo nalogo. Bodi jim srčna zahvala za trud!

V Konjicah je danes umrl g. Matija Voh, oče tamošnjega g. nadžupnika, v 87. letu svoje dobe, previden s sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb njegov bode v sredo, dne 19. junija ob 9. uri predpoludne. Naj v miru počiva!

C. kr. kmetijske družbe kranjske občni zbor bode v četrtek dne 20. junija t. l. ob 1/2 9. uri dopoludne v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. Vspored: 1. Poročilo o delovanju glavnega odbora v l. 1899 in 1900. 2. Predložitev družbenega računa za l. 1899 in 1900 in proračuna za l. 1901. 3. Volitev družabnega predsednika namesto po pravilih izstopivšega g. cesarskega svetnika Ivana Murnika. 4. Volitev štirih odbornikov v glavni odbor namesto gg.: Josipa Šiške, ravnatelja knežokofjske pisarne v Ljubljani, barona Henrika Lazarinija, graščeka v Smedniku, dr. Tom. Romiha, učitelja na meščanski šoli itd. v Krškem, ter Viljema Rohmana, pristava deželne kmet. šole na Grmu. 5. Poročilo in predlogi odborovi. 6. Poročilo in predlogi podružnic. 5. Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov. — Kakor čujemo, priporoča se namesto obolelega g. Murnika za predsednika g. dež. glavar pl. Detela.

Odbor »Slovenske Matice« obrnil se je na ravnatelja kemičnega preskušališča dr. E. Kramerja v Ljubljani s prošnjo, da bi spisal anorgansko in organsko kemijo s posebnim ozirom na industrijo, obrtnijo in poljedelstvo.

Nov zdravnik v Škofji Loki. V Škofji Loki se v kratkem naseli nov zdravnik g. dr. Zakrajšek iz Ljubljane.

Kaj zakriva črna noč! »Jednako-pravnost« prinese v prihodnji številki, kakor smo zvedeli, naslednjo notico: Od 13. do 15. junija so bivali v Idriji akademiki s c. kr. rudniške akademije v Ljubnem na Štajrskem. Napravili so letos svoj izlet k nam v Idrijo. Prišlo jih je 19 z dvema profesorjema. Ogledali so si jamo, žgalnico in druge tukajšnje erarične naprave. V petek zvečer so napravili prijatelji akademikom zabavni večer, na katerega so prišli rudniški uradniki in od »Narodne čitalnice« gospoda župan Dragotin Lačajne in prvi občinski svetovalec Josip Šepetavec. Igrala je več lepih komadov rudniška godba, vmes pa so zapeli akademiki par pesmi. Okoli 1. ure po noči se je družba razšla. Nekaj akademikov, kakor mej drugimi tudi občinski svetovalec, so posetili še kavarno v občinski hiši. Tu pa so se gostje nekaj sporekli, in nasledek je bil, da je neki akademik, sin višjega vplivnega uradnika v poljedelskem ministerstvu, odnesel strgano suknjo, drugi akademik pa je bil nekoliko obrezan. Ni varno prepirati se po noči z gospodi, katerih ta ali oni vtegne še v Idrijo priti, kjer pa ne bodo trgovci od njega odvisni, marveč delavci. Sicer pa so poravnali drugo jutro na posredovanje g. župana vso zadevo mirno.

Odlikovanje slovenskega pevca. Naš rojak dvorni operni pevec Fran Nava l (Pogačnik) je imenovan c. kr. komornim pevcem.

Primarij dr. V. Gregorič odložil je vodstvo sanatorija »Leoninum«. Eventualna vprašanja o sprejemu itd. naj se torej njemu več ne pošiljajo.

Rusi o Slovencih. Zadnje mesece so se poročevalci raznih večjih ruskih listov večkrat mudili na Kranjskem. »Peterburskija Vedomosti« so prinesle članek, v katerem

pravijo, da je katoliško-narodna stranka v gospodarskem delu daleč prekosila liberalce. Ta članek je v prevodu prinesel tudi »Glas Crnogorca«.

Družba salezijanskih sotrudnikov bo imela jutri v torek, t. j. 18. junija t. l. ob pol 7. uri zvečer v prostorih »Katoliškega doma« na Turjaškem trgu svojo konferenco, pri kateri bo zlasti č. g. Fr. Povše, novomašnik, poročal o obširnem delovanju misijonske družbe salezijancev. K obilni vdeležbi se vabijo p. t. člani in prijatelji.

Trajno znižanje vozniških cen za vpojke državnih uslužbencev na vseh avstrijskih državnih železnica je dovolilo železniško ministerstvo s 1. avgustom. Vpojke državnih uslužbencev bodo torej v tem oziru imeli isto ugodnost, kakor službujoči uradniki in slugi.

Škoda pri požaru v Kropi. Škoda po požaru povzročeno v Kropi je cenila c. kr. komisija na 125.000 K.

»Slov. Narod« in smrtna postelja. Pred nedavnim časom umrl je v Ljubljani izobražen mož, čegar ime iz pijetete do njega zamolčimo, ki je bil dolgo vrsto let naročnik »Narodove«. A na svoji smrtni postelji je izjavil večkrat svojim uslužbencem, da v celem svojem življenju obžaluje najbolj dve stvari; prva je zasebnega značaja, druga pa, da je bil naročnik »Slov. Naroda«. To je opetovano ponovil tistim, ki so mu stregli. Sedaj pa vprašamo naročnike istega lista, ali so že slišali kedaj, da je kdo na smrti postelji obžaloval, da je bil naročnik »Slovenca«? Mi se nismo slišali, liberalci tudi ne, nasprotno jih je bilo pa že veliko, ki so v svojih zadnjih trenutkih življenja obžalovali, da so bili naročniki lista, katerega noben kristjan z mirno vestjo ne more brati.

Za spomenik cesarice Elizabete v Trstu. Tržaško protirendentsko delavstvo hoče tudi s pomočjo drugih avstrijskih patrijotov postaviti v Trstu spomenik cesarici Elizabeti, kot znak, da Trst ostane avstrijski. Opozarjamo, da darove za ta namen sprejema v Ljubljani portir na južnem kolodvoru g. Taškara, do katerega naj se obrne vsak, kdor bi želel podariti kak dar v blagi namen.

Dopolnilne volitve v občinski svet tržaški. V petek je bilo v III. volilnem razredu v Trstu treba voliti jednega poslanca ozir. obč. svetnika. Od 3600 volivcev jih je prišlo na volišče 617. Kandidat progressove stranke dr. Dapiera je dobil 517 glasov, mej temi glasovi pa je bilo nad 200 magistr. uradnikov.

Zaupnice dr. Preskerju. Kakor znano, je obč. zastop v Ormožu sodniku gosp. dr. Preskerju izrekel nezaupanje in mu odrekal nepristranost. Več občin je že protestiralo proti temu ormoškemu sklepu. Sedaj so pa zaupnice g. dr. Preskerju sklenile nadalje še sledeče občine ormoškega okraja: Vičanci, Vodranci, Šardinj, Kog, sv. Miklavž in Hermanci. — Dotične resolucije vposlale so se vis. c. kr. dež. nadsodišču v Gradcu. — Občina Vodranci imenovala je g. sodnika častnim občanom.

Zakaj plačujejo nekateri po krivici osebno dohodnino? Zalagatelj slobode, enakosti in bratstva v Idriji je tudi v komisiji za odmero osebne dohodnine. Človek bi potem mislil, da se ta mož pri osebni dohodnini poteguje za bratstvo, enakost in svobodo, a temu ni tako. K zalagatelju najimenitnejših rečij pride vprašati mož, zakaj mora plačevati osebno dohodnino, in zalagatelj odgovori nato prav svobodno, enako in kratko: »Vi ste klerikalec, zato bodete morali vedno plačevati osebno dohodnino«.

Kres vrh Krima. Zvečer 13. t. m. pred praznikom Srca Jezusovega gorel je vrhu Krima veličasten kres, ki se je videl daleč ven iz izanske fare. Vrli župan v Iški vasi g. Fr. Platnar in njegovi odborniki so ga dali vžgati iz lastnega nagiba v čast presv. Srcu Jez. Čast in spoštovanje tako zavednemu županu in vrlim katoliško mislečim odbornikom!

Stavka v Podgori pri Gorici. — V četrtek zjutraj so zopet začeli delati v Podgori pod starimi pogoji. Dr. Gregorčič je vsled brzojavke »Kat. delavskega društva« stavil v zadnji seji drž. zbora interpelacijo glede te stavke ter zahteval od vlade, da

vporabi svoj upliv v to, da se odstranijo krivice, ki se gode delavcem in delavkam v podgorski papirnici. Govoril je v tem oziru za ministrskim predsednikom, ki mu je obljubil, da bo dal takoj zadevo preiskati.

Požar v Ljutomerski cerkvi je napravil do 20.000 K škode. Orglje so do tal pogorele, ravno tako lestenci. Križev pot je poškodovan, od oboka je pa večinoma omet odletel. Vsa cerkev bi bila pogorela, da ne bi bil domači policaj še o pravem času priskočil in ogenj pod cerkveno streho zadušil. Č. g. kapelan S. je prihitel iz šole, da je odnesel presv. R. T., ljudje so pa v 10 minutah blizo vso cerkev izpraznili. Zadnje nedeljo so imeli v Ljutomeru božjo službo pod milim nebom na cerkvenem trgu. Ljudje so na glas jokali, ko niso smeli v zaprto cerkev. Bati se je nesreče, ker se še vedno omet lušči od oboka. Ni dvomiti, da je hudobna roka zanetila ogenj pri orgljah. Gospod dekan Skuhala je okrajšal svoje bivanje v Marijskih lazneh, da pride do goda farnega patrona sv. Janeza Krstnika domu. Omenjena nesreča je na njegovo zdravljenje jako neugodno vplivala.

Pred ljubljanskimi porotniki je bil v soboto posestnik Franc Soršak, obtožen, da je povzročil požar v Gorenji vasi, oproščen z 10 proti 2 glasovoma. Obsojen je bil samo radi tega, ker je v zaporu po krivem obdolžil nekega družega, da je kriv požara. Radi tega bode sedel pet mesecev in bo imel vsakih 14 dnej post.

Narodnogospodarski Vestnik. Glasilo slovenskega trgovskega društva »Merkur« ima v 3. številki naslednjo vsebino: 1. Malemu obrtniku v pomoč. 2. Trgovina. Spisal A. L. (Dalje prih.) 3. Kranjske dež. finance. Spisal — r. (Dalje prih.) 4. Ureditev službenih razmer trgovskih uslužbencev. 5. Društvene vesti. 6. Raznoterosti. 7. Listek. Na medveda. Spisal Rado Murnik. 8. Izpremembe v trgovinskih in združnih registrih na Kranjskem. 9. Tržno poročilo in tržne cene. 10. Oglasi. — Izhaja 10. dne vsakega meseca.

Naskoki Nemcev na mariborsko okolico. Edina šola slovenskega značaja za mariborsko okolico je bila dosedaj ona v Leitersberg Karčovini, katero vodi ravnatelj gospod M. Nerat. Vsaj v prvih dveh razredih prevladuje slovenski učni jezik. Sedaj so dobili krajni šolski svet nemškutarji v roke. Ta krajni šolski svet je takoj sklenil, zaprositi okrajni šolski svet in dež. odbor, da se ustanovite za prva dva razreda paralelki z nemškim učnim jezikom. V višjih razredih je isti že vpeljan. Nemci se nadejajo, da dosežejo tudi ta svoj namen.

Ljubljanske novice. Dirko na korist pogorelcem v Kropi je kolesarski klub »Ljubljana« radi neugodnega vremena preložil na prihodnjo nedeljo. — **Povožena** je bila na Žabjaku mestna beračica Marija Voltov. — **Konji splašili** so se gospodu Rohrmannu. Na Resljevi cesti je jeden konj padel in se pobil. — **Volin vlak.** Včeraj je občinstvu pod Tivoli nek vol, last gospoda Jožefa Kozaka, naredil mnogo zabave. Vola so pripeljali z Ogerskega, na južnem kolodvoru v Ljubljani pa je vol ušel. V istem trenutku se je s postaje odpeljal tovorni vlak proti Trstu. Vola je to razjezilo in sklenil je nagajati vlaku. Skočil je pred tovorni vlak in pred vlakom korakal dalje proti Viču. Strojvodja vlaka je moral vlak opetovano ustaviti, na kar je vedno vol sopil raz železniško progo, ko se je pa vlak pričel pomikati naprej, se je pa vedno skobacal pred vlak. Nekega paznika, kateri ga je poskušal spraviti s tira, je vol s tem pozdravil, da se je zaletel vanj. Še-le pri Kancovi tovarni na Viču se je posrečilo ljudem vola zdražiti tako, da je tokel za njimi v bližnji gozd, kjer so ga zvezali. — **Aretovan biciklist.** Včeraj je v »Pratru« sunil z bicikljem nek mehaniker P. K. kmečkega fanta in ga s številko parkrat po obrazu udaril. Policaj je aretoval biciklista in fanta. Naj bi se strogo kaznovalo tiste bicikliste, ki se vozijo po drevoredih in trotoarjih. — **Povožen otrok.** V Šiški blizo »Kankerta« sta povozila dva vajenca na tandemu brez številke blizu 3 do 4 let starega otroka. Otrok je močno poškodovan.

Oblak se je utrgal v noči od sobote nad nedeljo nad litijsko okolico ter naredil mnogo škode. Posestniku po domače

Grebencu je vihar podrl mlin in mu napravil 2000 K škode.

Kravo povozil je tovorni vlak Jožefa Milavca mej Lszami in Kresnicami.

Ustanovitev »Narodne straže« v Istri. Na ustanovnem obnem zboru tega društva je bil izvoljen začasni odbor, ki obstoji iz gg. Kompare, Ššković, Kuret. Ustanovnemu shodu je predsedoval g. poslanec dekan Kompare. Po shodu je, kakor poroča »Elinost« ob polnih čašah g. Kuret mej »burnimi klici« »Živili unijati!« izročil unijatski pozdrav unijatskih Riemancev.

Romunska šola v Istri. Istrski dež. odbor pozivlje c. kr. istrski dež. šol. svet. naj takoj stori korake za ustanovitev romunske šole v Šušnjevicah v Istri. Za 17.000 slovenskih otrok pa istrski dež. odbor nima novca!

Strelna v zvoniku. Iz Ročinja poročajo: Med groznim gromenjem, bliskanjem in nalivom udarila je v četrtek četr pred 11 uro zvečer strelna v ročinjski zvonik. Razčesnila je en tram, na katerem visita 2 zvana, poškodovala nekaj zida in uro. Strelna je pokvarila eno kolono v zvoniku in strop nad velikim zvonom, — šla je po zidu v tla. Škoda je še precej velika. Zvonom ni prizadejala menda nikake škode. Cerkev je zavarovana pri »unio catholica«.

Velika slovenska slavnost v Ameriki. Slovenci v Jolietu bodo priredili, kakor smo že poročali, desetletnico svoje slovenske fare. Vsa ondota slovenska društva prirede ob tej priliki tudi slovesen obhod po mestu. Zanimiva vest se poroča sedaj iz Jolietu o tej slavnosti. Mestni svet v Jolietu je sklenil enoglasno, da se odzove vabilu č. g. župnika Šušteršiča in se udeleži z mestnim županom na čelu proslave desetletnice slovenske fare v Jolietu.

Razpisane učiteljske službe. Na enorazrednici v Trbojah ter oni v Naklem je do 15. julija razpisano mesto učitelja-vodje, na štirirazrednici v Zagorju ob Savi pa mesto učitelja do 20. julija. Prošnje za prvi dve mesti sprejema okr. šol. svet v Kranju, za drugo pa oni v Litiji.

Roparji v Dalmaciji. Iz Knina se poroča ta-le dogodka. Nek kmet se je vračal s svojo hčerko s sejo, na katerem je dva vola prodal za 250 gld. Denar je izročil hčerki. Na poti so ga napadli roparji. Zaman je kmet zatrjeval, da nima denarja pri sebi, roparji so ga ubili. Njegova hčer je ušla in vsa spehana priletela do neke hiše, kjer je gospodarici v solzah pravila, kaj se ji je pripetilo. Skoro je prišel domov tudi posestnik dotične hiše s svojimi sinovi. Nesrečno dekle, katero je gospodinja povabila, naj v hiši prenoči, jih ni spoznalo. Bili so ubijalci njenega očeta. Roparji so skoro zvedeli, koga imajo pod streho, in so sklenili dekle po noči umoriti. Nakazali so ji ležišče pri domači hčeri in ji zabili, naj spi na nje levi strani. Po noči pa je dekle začutilo žejo, vstalo je. Ko se je pa vrnilo, vleglo se je namestu na levo, na desno stran pri domači hčeri. Ropar se je po noči priplazil k postelji in zadavil — svojo lastno hčer, ono dekle pa je ušlo.

Starčevičev dom v Zagrebu delniško društvo. »Narodne Novine« prinašajo vpis tvrdke »Dioničarsko društvo Starčevičev Dom« v trgovski register. Temu delniškemu društvu bode namen, nabaviti si »Starčevičev Dom«, uživanje in čuvanje »Doma«. Temeljna glavnica je 170.000 K, razdeljenih na 3400 delnic po 50 K. Delovanje društva se prične, ko bode vpisanih 1000 delnic.

A. Čehov, znani ruski pisatelj, se je poročil v Moskvi z gledališko igralko gdč. Knipper. Čehov je bolehen in je nastopil potovanje v guvernement Ufa, kjer se bode zdravil.

Na povelje zaboden. V Eperiesu na Ogerskem se je dogodilo to-le: Nek korporal je srečal po noči na cesti artilerista, katerega je vprašal, ako ima dovoljenje, da sme biti preko noči izven vojašnice. Artilerist ni dal nobenega odgovora, nakar je korporal zapovedal infanteristu, ki se je na hajal v njegovi družbi, naj artilerista zabode. Infanterist je izvršil povelje in artilerista zabodel. Mej prebivalstvom mesta vlada radi tega umevno razburjenje.

Kaj je socijalni demokrat? Na to vprašanje je dal odgovor pri neki sodnijski razpravi, ko se je moral zagovarjati župnik v Wildendürnbachu radi izraza »socijalni demokrat«, tožitelj zastopnik žid dr. Friedländer. Rekel je: »Ime socijalni demokrat je skupni izraz za vse slabo. Pomeni namreč: brezbožna, brezverca, propadlega človeka, revolucionarja.« Kaj neki poreko sodrugi k tej razlagi?

Jubilej sv. očeta 20. febr. 1902. l. bode sv. oče Leon XIII praznoval 25letnico svojega pontifikata.

Velika lakota vlada na Portugalskem. Stradajočih je na tisoče.

Išče se poštenjak. Bogata Nancy Irving v Čikagi je razpisala 800 dolarjev nagrade onemu trgovcu, ki dokaže, da je jeden mesec delal pošteno. O tem odličju posebno razsodišče. Nancy Irving pravi, da noben trgovec v Čikagi ne dobi te nagrade.

Nezgodna na ruskem carskem dvoru ko sta se velika kneginja Marija Pavlovna in veliki knez Ciril predvčeršnjim vozila po parku Carskega Sela, se je avtomobil prevrnil. Velika kneginja si je prizadela več poškodovalj.

Secession Najslavnejši poljski secessionist Przybyszewski ima nesrečo s svojo ženo Dagni. Ona je hči norveškega zdravnika. Bila je živahna in nekoliko razposajena. Radi ljubosumnosti je prišlo večkrat do prepirov. Ločila sta se in on je živel v Lvovu, ona pa v Varšavi. Hišni »prijatelj« devetnajletni dijak Vladislav Euryk, ki je sin milijonarja in »sleploslovec«, je pa pregovoril gospo Dagni, da je z njim ušla v Tiflis. Tam sta nekaj časa živela skupaj, prejšnji teden pa je došla vest, da je Euryk ustrelil najprej njo, potem pa še sam sebe. Przybyszewski je vedel za nenravno življenje svoje žene in je njene dogodbe rabil za — svoje romane!

Nakup ogerskih konj za Južno Afriko Dodatno k že objavljenim sleparjam pri nakupovanju konj na Ogerskem od strani angleških častnikov se še poroča, da so razni židovski agentje pokupili razne za vojaške namene nesposobne in nerabne konje po 80 do 100 gld., zaračunavali so jih pa povprečno po 720 kron. Seveda so morale imeti angleške naborne komisije dobro namazane roke. Dunajska židovska tvrdka Hausser je »zaslužila« na ta način 1 1/2 milijona goldinarjev. Angleško komisijo je vodil polkovnik Douglas.

Ukraden parobrod. V kroniki tatvin se je zgodilo nekaj posebnega. Na Sprevi so neki družbi ukradli tatovi parobrod, ki je bil namenjen za vaje. Tatovi so prerezali vrvi, s katerimi je bil parobrod privezan na obal, in ušli s parobrodom po Sprevi. Skoro pa je parobrodu zmanjkalo para in tatovi niso mogli dalje z njim. Srditi nad neuspehom razbili so vse stroje in naprave na parniku ter ga ob obali ostavili.

Kaj pa »inteligenca«? Na naš članek o »proslavi dela«, v katerem smo pokazali razloček med liberalnim in katol. narodnim rodoljubjem, je »Narod« izvrstno odgovoril. Nadal nam je imena: »blagoslovljeni nihilisti«, »blaznodomišljivi šenklaški kapelanje«, »v denarji zakopana gospoda«, »višek impertinence«. Tako se polemizira! — S Štajerskega je dobil »Narod« grozno vest, da je prefekt Korošec »razmesaril poslance« in da »naroden mož na noben način ne more slediti zastavi klerikalizma«. — V Kamniku se gode čudne reči. »Narodove« dopisnik straši uboge liberalne meščane: »Izginili bote v farski bisagvi in vaše imetje«, »svobodi bo pa odklenkalo na veke...« »zapel bo politični mrtvaški zvon...« »ta sovražnik (klerikalizem) bode oropal vaši mladini pamet, potem pa vam ne pomaga nobena žavba nič«. In zakaj to? »Ker jim (klerikalcem) naš kmetič donša futražo v njihova gnezda«, ker klerikalci uboge kamniške liberalce »goliijo« in ker »mladino odklikujejo z medaljami na visnjevih pankeljih«. Zato je ta prestrašena »inteligenca« ustanovila »gospodarsko in politično društvo Zora«. Črno na belem nam zdaj zagotavlja »Narod«, da se odslej »ne bo sovražnik upal nikdar več stegniti svoje črne roke proti nam (liberalcem)«. — V radovljiški okraj pa je prišel klerikalni zmaj v podobi majhnega, drobnega frančiškanskega fratca. »Inteligenca«, vsa razburjena, je zadrnila svoje za blagor naroda tako zaslužne žepce in iz strahu, da ne bi, kako blago liberalno srce dalo milosrdne fratru, je spustila članek v »Naroda«, v katerem zahteva od ljubljanskega škofa, naj sezida »ubožnico za celo Kranjsko«, v katero naj zapre vse frančiškane, kapucine in druge »berače«. — Tako rešuje »inteligenca« poleg političnih tudi socialna vprašanja! — »Narod« poroča popolnoma resno, da so liberalni poslanci na Dunaju jako mogočni: »Niti cela jugoslovanska delegacija, še ko je bila združena, ni imela take pozicije v državnem zboru, kakor jo ima jugoslovanski napredni klub!« Štirje slovenski liberalci z dvema razkolnima klerikalca sta po »Narodovem« zagotovitvi v parlamentarnem ospredju, »imajo veljavo in ugled v parlamentu in pri vladi« ter »uživajo simpatije pri raznih strankah« (pri Wolfu seveda najbolj!) »Narod« sklepa dolgo himno na teh par liberalce: »Malo ih ima — a su ljudi«. Da niso »ljudi«, toga nismo še rekli, a o teh »ljudih« ima vsak pameten človek ravno nasprotno pojme, nego »Naroda«. — Dopisnik iz Studenca (tudi tam ima »Naroda« somišljenike) piše, da »obzorje naših kaplančkov res ni večje

...kova tonzura. (Ta je pa res zrel za dr. Bleiweisa). — Tako piše — »inteligence«.

Društva.

(Slov. kat. akad. društvo »Danica«) na Dunaju priredi v ponedeljek, dne 17. t. m. III. redno zborovo sejo s sledečim vspehom: 1. Citanje zapisnika zadnje zborove seje. 2. Poročilo odbora. 3. Eventualia. Lokal: Rosenbergov Restaurant »Beyrische Bierhalle« I. Reichsrathstrasse. Cas: 1/8. uri zvečer. Odbor.

Darovi.

Za pogorelee v Kropi: G. Ign. Ključevšek, župnik v p. 2 K. — G. Nik. Stazinski, župnik v p. Čatežu, 3 K. — G. R. Silvester v Vipavi 5 K. — G. Mih. Sajč, župnik v Štangi, 10 K. — G. dr. J. Marinko, gimn. profesor, 4 K.

Za pogorelee v Gorenji vasi: G. dr. J. Marinko, gimn. prof., 4 K.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Janez Zorman, trgovec v Šiški, 10 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga, 17. junija. V prisotnosti cesarja se je vložil včeraj temeljni kamen za novo gluhozemnico. Cerkevni blagoslov je izvršil kardinal baron Skrbensky.

Praga, 17. junija. (C. B.) Danes zjutraj ob 6. uri je odpotoval cesar v Terezín. Ker je cesar odklonil oficijelen sloves, so došli na kolodvor samo namestnik, deželni maršal, vojaški poveljnik, predsednik deželnega nadsodišča, župan in njegov namestnik. Cesar se je pripeljal na kolodvor v spremstvu ministrov Koerber, Hartel in Rezek, ter se poslovil od dostojanstvenikov, županu Srbu pa izrazil svojo zahvalo za srčni in lepi vsprejem.

Praga, 17. junija. (C. B.) Tu živeti ruski, bulgarski in belgijski podaniki so izročili namestniku v francoščini pisano pismo, s katerim se poklanjajo cesarju.

Litomerice, 17. junija. Danes je prišel sem cesar. Pozdravil ga je občinski predstojnik Funke, ki je naglašal v svojem govoru: Ustavne razmere dajejo poročilo, da se bo država krepko razvijala. Nemci radi ustrezajo cesarjevi želji, da se pomirita obe narodnosti, ako se varujejo nemške pravice. Cesar se je zahvalil, se odpeljal v stolno cerkev in nato v krasno ozaljšani škofijski dvorec. Odtod se odpelje takoj v Ustje.

Pisek, 17. junija. Včeraj je došlo sem pomiloščenje Hilsnerjevo. Pomiloščen je na dosmrtno ječo, katero bo presedel v kaznilnici Karlau pri Gradcu.

Dunaj, 17. junija. (C. B.) Danes so se sošli k zasedanju razun češkega in istrskega vsi dež. zbori. V gališkem dež. zboru je izražal dež. maršal v pozdravnem govoru željo, naj bi praške slavnosti dovedle do narodne jedinosti na podlagi popolne jednakopravnosti.

Dunaj, 17. junija. Rektorjem tehnične visoke šole je izvoljen profesor Karol König.

Rim, 17. junija. Na univerzi so se radi termina skušenj pojavili resni nemiri.

Petrograd, 17. junija. Ruskemu časopisju bode vlada dovolila pri izhajanju nekaj olajšav.

Petrograd, 17. junija. Požar v luki je napravil škode 10 milijonov rubljev.

Barcelona, 17. junija. V Atlierski ulici se je primerila strahovita eksplozija plina. Kameniti tlak je zletel v zrak ter se razpršil na vse kraje. Plamen je švignil v zrak do tretjega nadstropja hiš. 40 oseb je ranjenih.

Amsterdam, 17. junija. Volitve v drugo komoro so dovršene. Katoličani imajo večino 14 glasov. Ministerstvo bo sestavljeno iz katoličanov in protirevolucionarcev. Najbrže bo vlada pod vtisom teh volitev razpustila 1. komoro, v kateri bi tudi skoro gotoro zmagali katoličani. Tako dobi Nizozemska za prihodnje štiriletno dobo katoliško vlado.

London, 17. junija. Lord Kitchener poroča iz Pretorije: Oddelek Elliota je na potu iz Vrede blizu Reitzia 6. t. m. zadel ob Dewetovo armado. Vnel se je hud boj, ki je trajal več ur. Konečno so si osvojili (kdo?) 71 naloženih vozov, 1000 patron, 400 glav živine in 45 ujetnikov. Buri imajo 17 ubitih in 3 ranjene, Angleži pa 20 ubitih, mej temi 3 častnike, in 24 ranjenih. Elliotov oddelek je pozneje došel (a kako!) v Kroonstadt.

Berolin, 17. junija. Dvajset milj južno od Middelburga so Buri napadli 200 Angležev. Dva častnika in 30 mož so ubili, štiri častnike in 38 mož ranili, nekaj malo jih je ušlo, druge so vse vjeli.

Pekin, 17. junija. Truplo umorenega Kettelerja so odpeljali domov v Nemčijo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetravi	Nebo	Palatina v 24 urah v mm.
15 9 zveč.	730,5	16,7	sr. jzah.	dež	
7. zjutr.	729,2	16,3	sl. svzh.	oblačno	36,0
2. popol.	730,4	21,2	p. m. jzah.	jasno	
16 9 zveč.	732,6	14,2	sr. jzah.	nevihta	
7. zjutr.	735,4	11,2	sl. svzh.	oblačno	10,5
2. popol.	734,1	19,6	sl. jzah.	pol. oblač.	

Srednja temperatura sobote 20,2°, normale: 17,8°.
Srednja temperatura nedelje 17,2°, normale: 17,9°.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 8. junija do dne 15. junija

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšenična moka 100 kg	27	—
» II. »	1	—	Koruza »	16	60
» III. »	96		Ajdova »	29	80
Telečje meso »	120		Fizol, liter	—	24
Praščje » sveže »	160		Grah, »	—	30
» prek. »	170		Leča, »	—	20
Koštrunovo meso »	76		Kaša, »	—	20
Maslo »	240		Ričet, »	—	—
Surovo maslo »	2	—	Pšenica » 100 kg	16	60
Mast praščja »	140		Rž »	14	80
Slavina sveža »	128		Ječmen »	15	—
» prekajena »	160		Oves »	15	60
Salo »	130		Ajda »	13	—
Jajce, jedno »	5	—	Prosno, belo, »	16	80
Mleko, liter »	20		» navadno »	14	—
Smetana, sladka liter »	80		Koruza »	13	40
» kisl. »	80		Krompit »	4	20
Med » » kg	—		Drva, trda, m ³ »	7	50
Piščanec » » »	120		» mehka, »	5	50
Golob » » »	40		Sen. 100 kg »	4	50
Raca » » »	—		Slama, » »	4	50
Zajec » » »	—		Stelja, » »	—	—

MATTONIJEV GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

želodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju elastičnosti jedi, zgagi itd., ter

katarih v sapilih,

zastizenju, kašlju in hripavosti. (III.) 10 22

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varib. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami iz vinom. Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Sveto lefo 1901. Molitve za odpustke sv. leta. Sestavil Andrej Zamejic, stolni dekan. Drugi pomnoženi natis. Cena 35 h, po pošti 40 h.

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavil Ant. Veternik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX

471 25-7
v Ljubljani,
Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik
izvrsnih „Dürkopp“- in
„Waffenrad“-koles.

Prodaja posestva.

Oskrbništvo Karle Brilej-eve konkurzne mase prodá v konkurzno maso spadajoča, v sodnem okraju vrhniškem ležeča posestva iz proste roke in sicer v sledečih kosih:

I. Ulož. št. 85 katastralne občine Novavrhnika izvzemši pod II., III. in IV. navedene parcele tedaj obstoječo iz

a) parcele št. 55 (hiša št. 99 na Vrhniku v dobrem stanju, popolnoma opravljena za trgovino z mešanim blagom, na jako ugodnem prostoru sredi trga, in magacinsko poslopje s kolnico in hlevom),

b) pašne parcele št. 787/21,

c) deleža v Logaškem gozdu, to je iz gozdnih parcel št. 1331/285 in 1331/347 kat. obč. Cerkovska vas in k temu posestvu spadajočem deležu vpisanem k ulož. št. 198 katastr. obč. Cerkovska vas;

II. gozdno parcelo št. 402/5, uloge št. 85 katastr. obč. Novavrhnika »Raskovc«;

III. gozdni parceli št. 399/100 in 787/22 uloge št. 85 katastr. občine Novavrhnika »Slemen«;

IV. menjavke št. 2651,2652 in 2653, uloge št. 85 katastr. obč. Novavrhnika solastne po enakih delih s posestvi ulož. št. 146 katastr. obč. Novavrhnika in št. 240 katastr. obč. Blatnabrezovica;

V. ulož. št. 195 katastr. obč. Verd obstoječo samo iz njive št. 662.

VI. ulož. št. 599 katastr. obč. Blatnabrezovica obstoječo iz parcel št. 2600/1, 2600/2 in 2600/3 »na mahu« z bajto.

Ponudniki morajo uložiti svoje ponudbe ali za vse nepremičnine skupaj ali pa za za posamezne kose navedene pod I., II., III., IV., V. in VI.

do dne 10. julija 1901

pri konkurznem oskrbniku in priložiti 10% varščino (vadium); ponudniki ostanejo s svojimi ponudbami zavezani do 20. julija 1901.

Zemljiškoknjižni ekstrakt, cenilni zapisnik in prodajni pogoji leže na razpolago pri podpisnem oskrbniku in se podvrže vsak ponudnik z uložitvijo svoje ponudbe določbam prodajnih pogojev.

V Ljubljani, dne 15. junija 1901.

Dr. Ferdinand Eger,

kot oskrbnik konkurzne mase »Karoline Brilej«.

611 3-2

Dunajska borza.

Dne 17. junija.		Dne 15. junija.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gid.	
Skupni državni dolg v notab	98-40	20 mark	23-10		105-50	St. Genois srečke, 40 gid.	234-—
Skupni državni dolg v srebru	98-05	20 frankov (napoleonodor)	19-06	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25	Waldsteinove srečke, 20 gid.	394-50
Avstrijska zlata renta 4%	118-10	Italijanski bankovci	90-90	Priporitetne obveznice državne železnice	425-25	Ljubljanske srečke	60-—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-75	C. kr. cekini	11-32	» južne železnice 3%	344-—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gid.	278-50
Ogerska zlata renta 4%	118-15			» južne železnice 5%	121-70	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5995-—
Ogerska krona renta 4%, 200	92-80			» dolenskih železnice 4%	—	Akcije Ferdinandske Lloyda, 500 gid.	880-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gid.	1672-—			Kreditne srečke, 100 gid.	398-25	Akcije južne železnice, 200 gid. sr.	104-75
Kreditne delnice, 160 gid.	666-50	3-2% državne srečke l. 1853, 250 gid.	180-—	Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gid.	49-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	180-—
London vista	239-85	5% državne srečke l. 1860, 100 gid.	171-—	Ogerskega » 5	24-75	Montanska družba avstr. plan.	466-—
Španski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-15	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gid.	16-65	Trboveljska premogarska družba, 70 gid.	440-—
		Tisinske srečke 4%, 100 gid.	144-50	Rudolfove srečke, 10 gid.	58-—	Papirnih rubljev 100	253-25
		Dunavske vravnavne srečke 5%	258-—				

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kuladina izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Odgovorni vrednik: Iven Rakevec.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svetvi za dosede kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

5 naloženih glavnic.

Tisk: Katoliške Tiskarne v Ljubljani.